

Előfizetési feltételek:
helyben házhöz hord-
va vagy vidékre postán
küldve
Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:
□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyitlár sora 20 kr.

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztői iroda

Kiadóhivatal:
Nagyenyedi Könyv-
nyomda és Papíráru-
gyár Részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,
hova ugy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések ber-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Rejtett czélok.

Mióta az összeférhetlenségi törvényt Deák Ferencz közreműködésével megalkották, az még soha sem adott okot oly éles polémiára a sajtóban és oly számos támadásra a képviselőházban, mint napjainkban. A pártok elvi alapon álltak egymással szemben és okok s tárgyalagos bizonyítékok által iparkodtak egymást kapacizálni és meggyőzni. Tisztán személyi ténre nem vitték át a politikát és csak legvégső gyöngeségében, lételéért való aggodalmában vállalkozott egyik-másik frakciója a képviselőháznak és így különösen az Ugronfrakció arra, hogy személyes ténre huzozta át leghevesebb támadásait annak bizonyítása vegett, hogy ime, még létezik és hogy neki semmi eszköz sem elég rossz arra, hogy rátukmálja az országra kétes szolgálatait, melyektől azonban a magyar nemzet már megundorodott.

A politikai meggyőzés fegyvereivel és bizonyítékokkal nem tudták megközeleltetni a kötelességtudó Bánffy-kabinetet, a parlamenti műszörnyűkedéseknek és műviharoknak meg csak annyi

sikerük lett, hogy a szabadelvű párt mind szilárdabbá és tömörebbé formálódott, akár a vas s súlyos kalapácsütések alatt. A nemzeti rekriminációknak, az erőszakos választások felett való kesergéseknek, a kormánynak a kiegyezési tárgyalások körül való „könnyelmű” eljárása miatt előlegezett ellenzéki vádakkal nem lett foganatjuk, oly támadások után kellett tehát látni, melyek a miniszterelnök személyének szóljanak és a kormánypárt megsebezhetetlen tömörsége ellen vannak irányozva. Megkísérelték minden áron szakadást előidézni a szabadelvű pártban és nem ijedtek vissza a legaggályosabb eszközöktől sem.

Hogy ehhez a rejtett és óvatosan eltitkolt czélhoz közelebb jöhessen valamely uton, a Bánffy személye ellen intézett támadások es közére vetette magát Ugronnak hét katonája, és legelőször is a legmegtalánabb módon felújta a levélügyet, amely azonban a megbotránkozás egész viharát idézte elő minden belátásos és őszinte politikus részéről.

Ezután az 1875 óta pihenő összeférhetlenségi törvénnyel hozakodtak elő,

hogy azt használják ki támadásokra a kabinet és a kormánypárt ellen. Hogy mik azok az indokok, amiért az ellenzék e törvény szakaszaival most áll elő, holott az már a korábbi kormányok alatt is érvényben volt, az abból a körülményből látható, hogy báró Bánffy miniszterelnök egész kormányzása alatt egyetlen egy gyöngé, vagy megsebezhető oldalt sem mutatott és az ellenzék napról-napra fakeziózusabb lett, a harcot a meggyőződés és a szellem fegyvereivel tovább folytatni nem tudta, bosszúságában és gyarlóságában a gyanúsítás-fegyvereihez kellett folyamodnia.

A Bánffy és a szabadelvű párt ellen intézett támadások eddig is eltevesztették hatásukat, jövőre sem fogják a legesekélyebb kárt sem okozni, mert a helyzetnek minden belátásos bírálója kell hogy megértse, hogy az ország nagy intelligenciáját nem szabad kizárni a nemzetgazdasági tevékenységből és hogy magyar képviselőknél valódi összeférhetlenségről még a legszigorubb megítélés mellett sem lehet szó. Minden képviselő maga van hivatva konstatálni,

TÁRCZA.

D a l.

A tavaszi langyos szellő fűrésztgeti arezomat,
Zengő madár szerelemről csodaszépen dalolgat.
Minden éled, minden vidul naptél esőkolt virányon;
Csak te busulsz, csak te fonnyadsz, egyetlen-egy vi-
[ragom!]

— Fű kizöldül, virág fakad zöld, kietlen tél után,
Öröme gyul a természet bilinesei lehulltán.
Érző szívet egyszer ha ér esalódásnak zord szele,
Nem éled az, tűzzön bár rá lángoló szív melege.

Anelch.

A könyvek könyvéről.

A bibliát egy kissé mindenütt olvassák a világon, de a legnagyobb részöket Angliában nyomtatják. Sőt egyáltalában: Anglia a biblia országa. Sehol a szentírás nem játszik oly nagy szerepet, mint az angoloknál, még pedig nemcsak ami a vallást illeti, hanem a társadalom életében is, valamint Anglia vállalta magára azt a nagy szerepet is, hogy a két felgömböt ellassa bibliákkal. És e vállalkozásának derekasan meg is felel.

Anglia alatt ez esetben csak a brit és külföldi biblia-társaságot kell érteni, mely a világnak majdnem minden nyelvén nyomtat bibliákat. Természetes, hogy e társaságnak van egyszersmind a legszebb és leg-

nagyobb gyűjteménye a biblia különböző kiadásából, melyek ott láthatók a londoni Queen Victoria Street egyik monumentális palotájában, mely a társaság tulajdona. Vannak ott bibliák a XVI. századból, a reformáció viharos korszakából. Némelyek még teljesen épek, mások esonkák, olyikban olvashatatlanra festett helyek is találhatók, mind meg annyi nyomai a cenzorok hitbuzgó munkálkodásának. Nem egy olyan bibliát lát ott üveg alatt a látogató, melyet valamikor királyok ujjai lapoztak és táblájukon ott van egykori hatalmas tulajdonosuk címere, sőt neha az aláírása is. Van azután egy példány az ugynevezett veszedelmes bibliából, mely 1632-ben jelent meg és amelyben a tizparancsolat egyike így hangzik: Thou shalt commit adultery. „Légy parázna.” A ne szöcska a szedő szekrényében maradt és a tilalom ilyenformán meleg ajánlattá változott át. A szerencsétlen nyomdász, aki feledékenységéből ilyen tanokat hirdetett a biblia auktoritása alatt, annak idején 1000 márká birságra ítélték, de már késő volt: a parancsot még ma is sokan követik. Igaz, hogy azelőtt sem igen virágzott a tiszta erkölcs!

Érdekes példány a nadrágos biblia (Breches Bible), amely Genfben jelent meg 1560-ban. Ebben van az a különös állítás, hogy „Ádám és Éva fügefalevelekből nad-

rágót varrtak maguknak.” Ennek a szomszédságában látható a három legrégebb angol nyelvű biblia. Az első Wydif fordítása és 1382-ben készült. Ma a biblia társaság naponként nyolcezer bibliát készít el.

Csodálatos dolog, hogy a kereszténység alapítója semminemű iratot nem hagyott maga után és az apostolokat nem bizta meg, hogy tanításait följegyezzék. Szent Maté és szent János, akik a tizenkét tanítvány közé tartoztak, továbbá szent Márk és Lukács evangélista csak sok évvel a Mester halála után foglaltak írásba életét és cselekedeteit. De a történelem nem tud egy olyan emberről sem, aki az evangéliumnak eredeti kéziratát látta volna és az ó-kori történetírókban semmiféle vonatkozást sem találunk rájuk. A legrégebb példányok is már a harmadik században készültek. Hogy miként maradt fenn a szöveg, az ma megmagyarázatlan rejtély.

Az Új-testamentum különben, ahogy ma ismerjük, a negyedik század közepebeli való. A British Muzéum egyik biztos szobájában őrzik a biblia legrégebbi kéziratát, amely 1500 éves és amelynek az értéke megbecsülhetetlen. Ez az ugynevezett Codex Alexandrinus, amely 773 szürke pergamentlapra van írva. A levelek 34 cm. hosszúak és 27 centiméter szélesek. A szöveg kettős oszlopban elhalványult, de még eléggé olvas-

vajjon magán-működése összeférhetetlen-e képviselői mandátumával. A szigorú Németország, hol e tekintetben a legérzékenyebb felfogás uralkodik, megengedi hivatalnokainak és birodalmi tanácsosainak a közreműködést közgazdasági intézetek igazgatóságaiban.

Maig nem sikerült az ellenzéknek br. Bánffy miniszterelnököt, politikai főlényé és hazafias érinthetlenségénél fogva, falhoz szorítani. Ez a manőver sem fog mást, mint szerzőinek gyanus szándékát szem elé állítani és a szabadelvű pártot a belőle eredő kormányval csak még megerősítettebbé, erősebbé és célzatosabbá teszi.

A heccz, mint valami gonosz varázslat, el fog mulni, de annak titkos céljai megérdemlik, hogy oda szegez-zük őket.

A kvótabizottság választása.

A magyar kvótabizottságot megválasztotta úgy a főrendiház, mint a képviselőház, és abba kiküldte mindazokat a tagokat, a kik a mult országgyűlés alatt is tagjai voltak a bizottságnak. A magyar képviselőháznak mind ama kiváló kapacitáit, kik mint a mult országgyűlés tagjai a kvótabizottságban azt a helyes és fényesen indokolt álláspontot elfoglalták az osztrák bizottság ama követelésével szemben, hogy Magyarországnak a közösgyi kiadásokhoz való járulása felemeltesse, erélyes és alaposan megokolt non possumus-t állították; a kik az osztrák álláspontot ad absurdum vezették és az igazságos magyar ügyet hazafias buzgalommal védelmezték. — Wekerle kivételével, a ki többé nem tagja a képviselőháznak — mind beválasztották a bizottságba s most hivatva vannak, hogy álláspontjukat az új osztrák

birodalmi gyűléssel szemben is megvédelmezzék.

Midőn a mult országgyűlés feloszlásával a magyar kvótabizottság mandátuma megszűnt, csakhamar előálltak az ellenzék bölcs táltosai, mindennap hallották a legkisebb fűszál növést s nem fáradtak bele a sejtésbe, a kombinálásba. Mindennap ismétlődő sértő feltevésük és felháborító gyanúsításuk az a folyton ismétlődő állítás volt, hogy a kvótabizottság volt tagjait nem lehet újra megválasztani, mert ezek a már egyszer elfoglalt álláspontjukat nem adhatják fel, báró Bánffy miniszterelnök pedig már megígerte az osztrákoknak a magyar kvóta feladását. Mindennek azonban ime éppen az ellenkezője történt. A korábbi tagokat újra megválasztották; Apponyi és Horánszky közreműködésére nagy súlyt fektetnek; Széll Kálmán volt elnök megtartja az elnökséget s a volt előadó is, Falk Miksa, megmarad előadónak. Ez a választás biztosítja annak, hogy a kvótabizottságban elfoglalt álláspontot hősiessé védeni akarják. Báró Bánffy a magyar érdekek komoly és erélyes megvédelmezése végett a magyar nemzet összes kapacitásaival veszi magát körül és az ő segítségükkel akarja a megkezdett harcot sikerrel tovább küzdeni.

A bizalom, melylyel a miniszterelnök iránt a kiegyezési kérdésben tett őszinte és öntudatos nyilatkozatai miatt viseltetnek, e választás által még szilárdabb, még erősebb lett. Az ismételt ellenzéki gyanúsítások által befolyásoltatva, kétkedni kezdett a nemzet a korábbi bizottság újból való megválasztásában és annak erélyes fellépésében; de miután ma Bánffynak ez a magas politikai, hazafias ténye köztudomásra jutott, mindenütt nagy győzelmi tudat vehető észre és az az örvendő tetszés zaj, melylyel a képviselőház Bánffynak ezt az akcióját üdvözölte, az egész országban lelkesült visszhangra talál — írja a „Pester Correspondenz“ — és a legnépszerűbb államférfi piedesztáljára állítja Bánffyt.

Popovics Aurél redivivus.

(—) Az utóbbi hónapokban feltűnő csendesség volt a román nemzetiségi politika egész horizonján. A mult év adáz veszekedéseiben a vezérek vetélkedve téptek le egymás fejéről a nagyon is kétes értékű vezéri és mártiri koszorút s ezzel a román közvélemény előtt nemcsak önmagukat diszkreditálták, de az ügyet is, melyet állítólag szolgáltak. A Tribuna emberei azt hitték, hogy a román közművelődési egyesületnek, az Astra címének megváltoztatása kellő alkalom lesz arra is, hogy a szétzúzott tábor töredékeit legalább egy ideiglenes támadásra egyesítsék. Harczra hívták az egész román-ságot a belügyminiszter ellen. E harcznak az aradi Tribuna Poporului kivételével az összes román sajtó buzgó hirdetője lett, de csodák csodája, az akció döntő pillanatában a Dreptatea békésebb hurokat kezdett pengetni. Az Astra közgyűlésén is a békülésre hajlandóbbak kerekedtek felül s a tribunisták csufos vereséget szenvedtek.

Az Astra közgyűlése ily módon nem a békének, hanem még a nagyobb meghasonlásnak lett forrásává. Igen, de ha továbbra is így folynak a dolgok, a román nemzetiségi párt annyira le fogja járni magát, hogy kénytelen lesz csakhamar véglegesen becsukni a boltot. Ezért kiadták a jelszót, hogy egyesülni és szervezkedni kell újra egy leendő akcióra. Ez akció azonban nem lehetséges, ha Bukarestben is magukévé nem teszik s a kivételhez az anyagi eszközöket nem biztosítják. A román lapok utasítást nyertek, hogy az akció és a szervezkedés szükségességéről igyekezzenek meggyőzni a közvéleményt, úgy, hogy ha megjő Bukarestből az akció terve és a jóváhagyás, a közvélemény már alkalmas és érett legyen az akcióra.

A közvetítést Bukarest és Nagy-Szeben között Koroian Gyula vállalta magára, ki nek igen jó ügygyűl szolgál az, hogy mint egy nagyobb örökösödési pörben ügyvédként érdekelt fél, többször és huzamosabb ideig

ható görög betűkkel van reájuk írva. A muzeum e kéziratot négy könyvbe köttette és lefényképeztette, úgy, hogy tanulmányozni lehet a legrégebb biblia-szöveget, a nélkül, hogy az eredeti példányt ki kellene venni helyéből.

Ez a kézirat egy alexandriai nemes keresztény asszony írása, akit Thecla-nak hívtak. Lucar Cyrille konstansinapolyi patriarcha, aki Alexandriából elhozta, 1624-ben az angol követnek adta, hogy vigye I. Jakab angol királynak. Ettől fogva az angol uralkodók birtokában volt, mig nem II. György az angol nemzeti könyvtárnak adományozta. Nem egészen teljes példány, mert két lap hiányzik a János evangéliumából, három a korintusiakhoz intézett második levélből, valamint hiányzik a Máté evangéliumának is egy nagy része.

Ezen a kéziraton kívül a legbecsesebb biblia-kézirat az, melyet a Vatikánban őriznek. 1450-ben került oda, 1815-ben Napoleon Párisba vitette, de később ismét visszatért a Vatikánba. Ez sem teljes példány. Hiányzik a genesisből az 1—106 vers, továbbá a 106. és 138. zsoltár, a levelek és az Apocalipsis. Ha már benne vagyunk a számokban, említsük meg, hogy Oxfordban van oly nyomda, mely háromszáz év óta csakis bibliákat nyomtat. Az első könyv

1478-ban került ki e nyomda sajtója alul és az első biblia 1569-ben.

Ez a biblia-társaság nyomdája. Van itt biblia mindenféle nyelven. Semmi sem közönségesebb, mint egy perzsa, szanszkrit, khinai vagy héber biblia és a látogató csak akkor kezd el igazán csodálkozni, mikor a jávai, birmán és hasonló exotikus nyelveken nyomtatott bibliákat látja, melyeken az írásjegyek megfejthetetlen és rendszer nélkül való hieroglifiknek tetszenek. Az ember ösztönszerű tisztelettel gondol a korrekto-rokra, akik e megtanulhatlanoknak látszó ákombákomok között sajtóhibákra vadásznak.

A nagy szedőterem egyik sarkában egy szedő a syr-pashito nyelven való bibliát szedi. Ennek a fordításnak olombetűkbe való szedésén már több, mint harmincz év óta dolgoznak; 1863-ban kezdtek el szedni. Harminczeg szedő váltotta fel már egymást e szedőszekrény előtt, amely több ezer rekeszre van osztva, mindegyikben pontok, egyenes és görbe vonalak, holott a rendes szedőszekrény csak mintegy száz rekeszre van osztva. Hogy miért tart ez a munka oly sokáig, azt megmagyarázza az, hogy minden betűt külön kell összeállítani hat, nyolcz, sőt nem ritkán tíz különböző fémardabkákból. Különbözik pedig Oxfordban háromszáz és husz nyelven nyomtatják a bibliát.

A betűt és a festéket is Oxfordban állítják elő, valamint a szükséges papírost is, melynek világhíre van.

Ez a papíros forradalmat csinált a bibliák előállításában és a titkát gondosan őrzik ma is. 1842-ben történt, hogy az oxfordi egyetem egyik graduáltja olyan papírt hozott Indiából, mely rendkívül vékony volt, de e mellett tartós és átlátszhatatlan. Nyomattak néhány bibliát ilyen papírra és kitűnt, hogy az egész szentírás fél oly vastag könyv lett, mint az eddig használatos papírral. Megpróbálták, hogy hasonló papírt készítsenek, de minden kísérlet hiába való volt. Ekkor a társaság Gladstone figyelmeztetésére a japáni papírosokkal tett próbát, de ez átlátszónak bizonyult és alkalmatlan volt a nyomtatásra. Csak 1874-ben sikerült előállítani ezt a papírost, melyet ma is használnak, mely bámulatosan vékony, de mégis nagyon erős és e mellett átlátszhatatlan.

Szükségtelen mondani, hogy a társaság roppant ügyelettel van, nehogy sajtóhibák kerüljenek a bibliába. Anyira mennek, hogy valahányszor új kiadást rendeznek, pályadíjat tűznek ki a sajtóhibákra és aki egyet talál, tizenhét forintot kap érte. Az ily módon kifizetett összeg azonban egy évben sem több hatvan-hetven forintnál, a helyreigazítás azonban már jóval többre ke-

tartózkodhatik minden feltűnés nélkül Bukarestben. Az idevaló oláh banknak, az Economul-nak emberei, akik között Koróján az első szerepet játsza, rendkívül nagy eredményeket kötöttek Koróján bukaresti utjához s bizalmas körben nem is tartózkodtak egy-két megjegyzéssel cizelőzni is arra a készülő állítólagos nagy akcióra, amelyhez képest még a memorandum ügye is csekélység volt.

Koróján a minap érkezett vissza Bukarestből, de úgy látszik, nem valami fényes eredménnyel. Barátjai körében legálább azt beszéltek, hogy Bukarestben nyíltan megmondották, hogy ez idő szerint semmiféle nagyobb akciózt sem tartanak czélszerűnek és pedig azért nem, mert az idehaza levő vezérek mindenike annyira kompromittálva van már, hogy vezetésök alatt meginduló akcióztól abszolúte nem lehet semmit remélni. Várni kell még egy évig. Ugyanis 1898-ban lesz ott éve, hogy Popovics Aurel a Repica-pörben elítélték. Miután Popovics megszökött, a büntetés nem volt rajta végrehajtható. A B. T. K. határozatai szerint a Popovics ellen hozott ítélet 5 év alatt elévül s így ő akadálytalanul hazajöhet.

Take Jonescu, Filipescu és Graditeanu, akik most jóformán kezükben tartják az „erdélyi kérdés” szálait, kivétel nélkül ugy nyilatkoztak, hogy ok Popovics Aurel nélkül nem hajlandók semmibe bele bocsátkozni, mert Korójának annyira kompromittáltak az ügyét, hogy csak Popovics nagy népszerűsége és kiváló politikai képességei képesek a mozgalom sikerét biztosítani. Egy év van tehát az elévülés határpontjáig hátra, — addig türelemmel várjanak.

A bukaresti körök azonban nagyon tévednek, ha azt hiszik, hogy Popovics Aurelra nézve egy év múlva be fog következni az elévülés esete. A B. T. K. 108. §-a azt mondja: „Az elévülést félbeszakasztja a bíróságnak az elkövetett büntett vagy véttség miatt a tettes vagy részes ellen irányított határozata vagy intézkedése.” Tudomásunk szerint Popovics Aurel ellen a kolozsvári királyi ügyészség minden évben

rül. Egy ízben már 50.000 példányt kinyomtatottak egy bibliából, mikor észrevették, hogy az egyik sor elejéről két betű kiesett. A bibliák nagy része már szét volt küldve, de sikerült összegyűjteni mindannyit és kézi nyomással helyreigazították a hibát, ami jó kis összegbe került.

Hogy az angol biblia-társaság mennyi szentírást hoz forgalomba, arról tájékoztat a következő kimutatás: 1875-ben eladtak 500.000, 1880-ban 650.000, 1885-ben 700.000, 1890-ben 900.000 ezer, 1895-ben 1.000.000 egész oxfordi bibliát. Az egyes részek külön elárúsítását is számba véve, még nagyobb eredményt fognak felmutatni. Így 1895. márcziustól 1896. márcziusig, a külön elárúsított egyes részeket is számítva, az oxfordi nyomdákban 9.906.907 könyv került ki. Hát még a többi nyomdákban kikerült bibliák! Ezekkel együtt a biblia-társaság 1896-ban nem kevesebb, mint 3.970.439 egész szentírást adott el vagy osztott szét.

Valóban, Anglia nemcsak a területére nézve a legnagyobb hatalmasságok közé tartozik, de oda sorolja az erőkifejtése is, amely a biblia terjesztésében is megnyilatkozik

(E-s.)

megettette a kellő intézkedéseket, így rá nézve az elévülés esete 1898-ban nem fog következni, és úgy Korójának és társainak nincs is okuk féltékenyeknek lenni Popovicsra, mert ő ily módon 1898-ban sem veheti át a neki szánt vezérseget.

Székásmenti vasut.

Nagy-Enyed, április 7.

Életrevaló eszmét pentített meg a napokban vármegyénk földbirtokosainak egy tekintélyes része. Nem kevesebbről van szó, mint hogy vármegyénk egyik legtermékenyebb részét, a kisenyedi és balázsfalvi járásokhoz tartozó rész vasut építése által bevonják az általános forgalmi hálózatba és a vidék versenyképes mezőgazdasági terményeit ezáltal értékökhöz mérten értékesíthessék.

Közismeretű dolog, hogy a balázsfalvi és kisenyedi járásokhoz tartozó Mihálcfalva, Obráza, Henningfalva, Berve, Girbó, Székás, Bessenyő, Ohába, Tóhát, Veregyháza, Gergelyfája, Pókafalva, Székás-Prezáká, Kis-Kerek, Oláh-Bogáth, Szász-Csanád, Sorostély, Szednika-tanya, Örményszekes, László-tanya és még számos község jó minőségű termékeny földekkel bír; a termények jók, de alig értékesíthetők, mert ezen vidék, 100 ezer holdnál nagyobb területtel, távol esik minden forgalomtól, utjai teljesen kiépítetlenek, úgy, hogy ősszel és tavasszal majdnem minden közlekedés szünetel.

Ezen hiányon ohajt segíteni a vármegye birtokos-osztályának egy nagy része, midőn egy helyi érdekű vasut építése által a vidéknek forgalmi eszközt ohajt rendelkezésére bocsátani, melylyel a vármegye ezen részének lakossága is kellően értékesítheti munkájának gyümölcsseit.

Ez eszme esetleges realizálhatása czéljából nevezett birtokosaink a vármegye összes gazdáit és birtokosait meghívó utján hívták össze előértekezletre a vármegye-házába, jövő május hó 9-ének d. u. 3 órájára, mely értekezleten fog előlőni, lehetséges lesz-e a Székásmentén a tervezett vasutat kiépíteni.

Midőn a napokban szétküldendő meghívót, melyben nagyjában jelezve vannak mindazon indokok, melyek e vasut építését szükségessé teszik, alább egész terjedelmében közöljük, itt még csak azt jegyezzük meg, hogy a mozgalom élén gr. Teleky László, Szalántzy Lorincz, Moldován M. János nagy-prepost, Jonás Adolf, Dobolyi Zsigmond, Vinczenti Miksa, dr. Bunea Ágoston, dr. Hosszu Vazul és Szalántzy Jenő nagybirtokosaink állanak. Az értekezletre szóló meghívó a következőképen szól:

Mélyen tisztelt Úram!

Mindnyájunk előtt ismeretes, hogy Erdély lakosságának fő kereseti forrását a mezőgazdaság és állattenyésztés képezi. Ismeretes az is, hogy az erdélyi mezőgazdasági termények és állatok értékesítése a jelenlegi nemzetközi versenyben csak nehezen, vagy majdnem haszon nélkül eszközölhető, és a népnek munkája — hangyaszorgalma — alig-alig hozza meg a főtartáshoz szükséges mindennapi kenyeret. Hozzájárul még, hogy a forgalmi akadályok a teljesen elzárt vidékek produktumainak előállításához a tuimagas szállítási költségeket is csatolják, minek folytán Erdély elsőrendű gazdasági terményei, jó állatállománya a nemzetközi piacon éppenséggel nem, a hazai piacon pedig csak nehezen érvényesülhet. Ezen általános gazdasági bajban szenved

Alsófehér vármegye is és ennek különösen a balázsfalvi és kisenyedi járasaiban fekvő része. E helyeken vannak a vármegye legjobb termő földjei, jó minőségű állatállományai; de — sajnos — e földek tulajdonosa a földje adta terméket, kitűnő legelőjén nevelt állatjait értékük arányában nem értékesítheti, mert az egész vidék — mint egy kis sziget a tenger közepén — teljesen elzárva van. Kiepitetlen utai, szabályozatlan patakai a forgalom részére teljesen izolálták ezt a részt; a gazda munkájának eredménye értékesíthetetlen hever, vagy, ha értékesíthetik is, a forgalmi akadályok emelte túlmagas szállítási költségek miatt más, hozzáférhetőbb vidékek olcsóbb terményeivel szemben a versenyt ki nem állja és az első helyet azon vidékek terményeinek átengedni kényyszerült.

Régi ohaját képezi a vármegye birtokosközönségének, miszerint a mezőgazdaság érdekében ezen vidéket istápolni és első sorban a forgalomnak megnyitani kell.

Ezen ohaj által vezéreltetve határozottuk el tehát mi, tisztelettel aláírottak, miszerint e vidék forgalmának emelésére a kezdeményező lépéseket megteesszük.

Czélunk a vármegye gazdaközönségének támogatásával az Oláh-Székas patak meutén helyi érdekű vasutat építeni, mely míg egyrészt e vidéket a gazdasági forgalomnak megnyitni lesz hivatva, másrészt a vármegye mintegy husz tehetős, nagy közseget fogja a megye és ország részére minden tekintetben hozzáférhetővé tenni.

Tervünk: a helyi terepviszonyok kellő tanulmányozása után vagy rendes, vagy keskeny vágányu, oly helyi érdekű vasutat letesíteni, mely a magyar kir. államvasutak Tövis állomásából kiindulva Mihálcfalva, Obráza, Henningfalva, Berve, Girbó, Székás, Bessenyő, Ohába, Tóhát, Veregyháza, Gergelyfája, Pókafalva, Székás-Prezáká, Kis-Kerek, Oláh-Bogáth, Szász-Csanád, Sorostély, Szednika-tanya, Örményszekes, László-tanya, Alamor községeken át vegpontját a kir. államvasutak Ladamos állomásában érne. Ezzel elérhetőnek véljük azt, hogy fent érintett és jelenleg teljesen elzárt községek a forgalomnak átadatnának, és e jó termő vidék terményei, állatállománya Tövisen át Budapest és a Nyugottal, Ladamoson át a Szászfölddel és Romániával jönné közvetlen vasuti összeköttetésbe.

Hogy mennyire fontos lenne e vidék megnyitása a vármegyére, a birtokosságra és a lakosságra, felesleges itt bővebben fejtegetnünk; elég, ha arra utalunk, miszerint az első mozdony megindulásával 50%-al emelkednék a föld értéke.

E czélunk és tervünk kivételére kerjük tehát . . . becses partfogását; arra nézve pedig, hogy a vármegye birtokos-osztályának ez ügybeni nézetét ismerjük, az eszmét bővebben megbeszélhessük, esetleg a kivitel első alap-munkáitait megindíthassuk: tisztelettel kerjük, miszerint ezen székásmenti helyi érdekű vasut építési ügyének megbeszélése czéljából folyó évi május hó 9-én d. u. 3 órakor Nagy-Enyeden, a vármegyeház közgyűlési termében előértekezletre megjelenni sziveskedjek. Nagy-Enyeden, 1897. márczius hó 25-en. Kiváló tisztelettel:

Gr. Teleky László, Szalántzy Lorincz, Dobolyi Zsigmond, dr. Ebergényi Sándor, I. M. Moldovanu, dr. Bunea Ágoston érseki titkár, dr. Hosszu Vazul, Jonás Adolf, Vinczenti Miksa, Szalántzy Jenő.

Vegyes hírek.

— **Az alsófehérmegyei orvos-gyógy-szerész-egylet** folyó hó 5-én megtartott rendes évnegyedi közgyűlésén a belügyminisztériumtól hozzászólás és véleményadás végett leküldött orvosi kamarákról szóló törvényjavaslat felett beható tanácskozás után akként határozott, hogy azt a maga részéről helyeselni nem tudván, napirendről való levételeit kéri. A javaslat alapintenczióját sem teheti magáévá a nevezett egylet, amennyiben abban az orvosi rendnek erkölcsi és anyagi emelését biztosítva nem látja, azonban egy az országos orvosi szövetkezet címén kidolgozott javaslatához, melyet Kétly tanár indítványára orvosokból álló bizottság dolgozott ki, készséggel járul. A válaszoló felirat szerkesztésére három tagú bizottság küldetett ki. Ugyanezen alkalommal dr. Bikfalvi Károly bemutatta a marosújvári meleg fürdő új tervrajzát; e szerint a meglévő fürdőben igen czelszerűt és helyes átalakítás fog történni. A meleg és langyos fürdők el lesznek különítve akképpen, hogy a fürdő-órák alatt állandóan használhatják nők és férfiak és nemesak külön-külön felváltva, mint eddig. A bemutatott tervhez azt az óhajást fűzték a gyűlés tagjai egyhangulag, hogy az e módon átalakítandó fürdő egészíttessék ki a gőzfürdő különválasztásával hasonló módon és hasonló célból, amely magában véve már valami nagyobb költség kiadásával nem járna, az általa nyerendő kényelem és czelszerűség pedig igen nagyot emelkednek.

— **Hymen.** Cerner Vilmos erzsébetvárosi gyógyszerész e hó 19-én tartja esküvőjét Koch Helén kisasszonnyal, Koch Tamásné gyulafehérvári lakosnő kedves és szép leányával, Gyulafehérvárról.

— **Jegyzői vizsga.** Folyó 5-én és 6-án tartattak meg a vármegye-házánál a rendes tavaszi közgyűlést követő jegyzői szigorlatok; vizsgára összesen heten jelentkeztek, kik valamennyien jó sikerrel tettek le a képesítő vizsgálatokat. Az oklevelet nyert új jegyzők a következők: Tobiás Sándor, Botiánu Miklós, Daubrowszky Gyula, Dobolyi Elemér, Elekes Dezső, Löve Dezső és Maxim Emil.

— **Sorozás.** Nagy-Enyed városában a sorozás e hó 8. 9. 10-ik napjain fog megtartatni. 8-9-én a járási, 10-én pedig a városi védőkötelesek fognak előállíttatni. Ez uton is figyelmeztetjük védőköteleseinket, hogy a feut jelölt napokon pontosan jelenjenek meg a vármegye-ház nagy termében.

— **Állami anyakönyvezés.** A nagyenyedi állami anyakönyvi hivatalban ez év első negyedében 50 születés és 43 halálozást jegyeztetett be. A házasságok száma 6.

— **Különvonat Enyed és Gyulafehérvár között.** Mint örömmel értesülünk, a magyar államvasutak kolozsvári üzletvezetősége átiratilag értesítette Gyulafehérvár város polgármesterét, hogy a Nagy-Enyed városában tartatni szokott meggyűlések, valamint országos vásárok alkalmával a rendes zónatarifa mellett külön vonat fog közlekedni Enyed és Gyulafehérvár között. Dicséret illeti ezért Gyulafehérvár polgármesterét, mert az ő kezdeményezésére engedtetett meg a közlekedés, valamint köszönet a m. á. v. üzletvezetőségének, mely méltányolni tudta Enyed város érdekét és Gyulafehérvár és vidéke közönségének kényelmét.

— Adózó közönségünk figyelmébe.

Azon alkalomból, hogy közeledünk április hó 15-éhez, mely napig azon adózók, kik ez évben választók akarnak lenni, mult évi adójukat e napig kötelesek lefizetni, más részről pedig ezen időig ez év I-só negyedik adója is törlesztendő lévén, ez uton is felhívjuk, hogy adójukat lehetőleg fizessék ki a városi adóhivatalnál, hogy a választási liststromba felvételükre és hogy a végrehajtás kellemetlenségeit egyuttal kikerüljék.

— **Szinészet.** Bokody Antal színtársulata, mely jelenleg Nagy-Szebenben működik, e hó 18-án — husvet első napján — kezd meg Nagy-Enyeden működését. Első előadásul Géczy István „Leszámolás” című pompás népszínműve kerül színi. Mint bennünket Szebenből értesítenek, Bokody jól szervezett társulatával, összevágó előadásaival a nagy-szebeni magyar közönség teljes melegegését vívta ki.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Nagy vasuti szerencsétlenség történt a kolozsvár-nagyvárad vasuti vonalon, Bánffy-Hunyad mellett, a kissebesi vasuti pályaudvaron. Egy tehervonat e hó 3-án hajnalban, hibás váltóállítást következtében, csonka vágányra került és kisiklott. A kisiklás következtében a mozdony, a szerkocsi és három kocsi kizökent és összezúzódt. Az egyik kocsiban ülő vonatvezető teste összezúzódt a kisiklás következtében. A szegény vonatvezető, ki 2-án este 9 órakor indult el Kolozsvárról a vonattal, azonnal szörnyet halt. Fisch Mórnak hívják, özvegye és 3 apró árva sírátja szerencsétlen sorsát. Az üzletvezetőség és a vármegyei hatóság részéről a hír vétele után azonnal kiszálltak a helyszínre, hogy a szerencsétlenség részleteit megállapítsák és kiderítsék azt, hogy az allomás személyzete közül kit terhel a hibás váltóállítástól felmerült szerencsétlenség. A szerencsétlenül járt vonatvezető összeszerelt hulláját Kolozsvárra szállították be.

— A szerkesztőség legnagyobb vesztesége.

Egy német lap panaszkodik, hogy a napokban a szerkesztőségben betörők garázdálkodtak. Az ablakon törtek be és a fizikók egyike jól megvágta a kezét, mint ezt a vérnyomok bizonyítják. Egy feltört asztalfiókból körülbelül egy márkányi aprópénzt vittek el; néhány levélbélyegen, egy ócska kabáton s egy kulcson kívül semmi említésre méltót sem találtak. Leginkább sajnálja azonban a szerkesztőség a kipróbált, szép szerkesztőségi ollót, melyet most az összes munkatársak fájdalmasan nélkülöznek. Egy még csaknem egészen teli szivardobozt a betörők, úgy látszik, nem vettek észre.

— **Egy csodarabbi furfangja.** Egy galicziai rabbihoz, a ki csodatevő hírben áll, beállított nemrég egy szegény zsidó és segítséget kért. A rabbi egy krajczárt adott neki s azt mondta, hogy ha ezt egy vízzel telt tába mártja, aranyná fog változni, de csak akkor, ha a mint a krajczárért nyul a vízbe, nem gondol egy rhinoceroszra. „Már miért gondolnék rhinoceroszra?” — kiáltotta örvendezve a zsidó — „hiszen én ily állatot még soha nem is láttam!” — „Még soha nem láttál rhinoceroszt?” — szölt a rabbi — „no mindjárt mutatok neked egyet.” Ezt mondván, előhozott egy rajzolt rhinoceroszt, a mit a zsidónak megmutatott. Nagy örömmel tért haza a zsidó, de valahányszor a krajczárt a vízbe mártotta, a rabbinál láttott rhinocerosz mindig a szeme előtt lebe-

gett. A szegény zsidó átkozza emlékező tehetőségét, a rabbi pedig örül, hogy csodatevő híret megmentette.

— **Akinek nincs helyén a szive.** A firenzei kórházban pár nap előtt vitték be Picchianti 64 éves pékmestert, ki vízkórságban szenved. Az orvosok, amikor megvizsgálták a beteget, nagy meglepetésükre konstataáltak, hogy szive nem a baloldalon, hanem a jobboldalon van, és mivel ez az eset a legnagyobb ritkaságok közé tartozik, Röntgensugarakkal akarják megvizsgálni a nevezetes pacienst, hogy amennyire lehetséges, szervezetenek egész belső strukturájáról világos képet nyerjenek. Azt, hogy a szive nincs a rendes helyén, maga a pékmester eddig nem is sejtette.

— **A tuillériák őrei.** A párisi világkiállítás alkalmából fölmerült az az eszme, hogy rekonstruálják a tuillériák palotáját eredeti formájában. A kutatások közben az illető bizottság azt a különös fölfedezést tette, hogy még négy ember huz fizetést a negyed századnál ezelőtt lerombolt palota őrzéséért; egy főfelügyelő, egy építész, egy felügyelő és egy segéd.

— **Bombay a pestis után.** Keletindianak gyönyörű nagy városa a pestis előtt egyike volt távol Ázsiában azoknak a kevés helyeknek, hol jól és kellemesen lehetett élni kevés pénzzel és élvezhette az élet gyönyöreit az is, aki nem milliomos. Nagyon sok pompás épület van a városban, az európai negyed szép, tágas utcákból áll, a sport virágzik és a város környékén, egy-két órányira, olcsó pénzért gyönyörű fekvésű nyaralokot lehet bérelni. A benszülöttek által lakott városrész persze nem szép, de tarka, sürgő élete érdekes, lakói úgy nyelvre, mint viseletre egymástól nagyon különböznek. Az éghajlat tühető, a kereskedelmi forgalom óriási és a legvirágzóbb centrumok egyike volt az, melyet a pestis oly szomorú helyzetbe juttatott. Most több, mint 400,000 ember hátat fordított a veszedelmes járvány által sújtott városnak, az üzlet pang és a pestis egyre újabb áldozatokat szed. Az idegen-forgalom, mely eddig évről-évre növekedett, megszűnt és az egykor tulsufolt szállodák üresen állnak. Azokat az üzleteket, melyekben idegenek szoktak vásárolni arany és ezüst tárgyakat és indiai ritkaságokat, már hónapok óta zárva tartják. A pestistől való félelem erősebbnek bizonyult a pénzszerzési váagnál, a benszülöttek, nem törődve anyagi ügyeikkel, elmenekültek. Hogy honnan hurezolták be a járványt, nem tudják, de talán be se hurezolták, hanem a legutóbbi eső által megrongált buza okozta, legalább erre vall az a körülmény, hogy a pestis legelőször is a város ama részében lépett föl és öltött nagyobb terjedelmet, hol a gabonarakarék állanak. — Eleinte azt is remélték, hogy a járvány a többi városrészre nem is fog átterjedni, de csalódtak. A gabonakereskedők hinduk, és bár jómóduak, elég szegényesen élnek; azokat, kik jobban élnek, a járvány eleinte megkímélte. A vész azért terjedt gyorsan, mert eleinte semmi óvintézkedést nem tettek, de mióta komolyra fordult a dolog, a hatóság mindent megtesz, hogy a kór terjedését akadályozza, a hinduk alsóbb néposztályainak azonban a közegészségre káros olyan erkölcsi és szokásai vannak, melyeket a hatóság megtámadni nem mer, mivel ez lázadást szülne. Az európaiakat meglehetősen megkímélte a járvány, amennyiben a Bombayben élő 13,000 európai közül eddig

csak 79 e
is menekü
godtan vá
meg a jár
san meg
rendes k

Ip

Egymá
iparvállal
eredmény
gazdaság
ben. S t
ségeit é
közös vá
vedni. T
mekbete
hol a
ken alap
De m
mérleget
nak, m
évek
ez évb
eredmé

Utóla
má n
ják mo
tak vol
anyagi
nak, m
tűntetr
gása h

De
az úv
tan, l
melyel
nek,
lyomá

kodjur

Hib

dalmi

irányz

hibák

zetek

szüks

statis

zolja

önk

zalek

Ha

szaka

denü

muta

vonj

dani

tózk

pass

akar

indu

szel

M

kül

zött

viss

leg

kie

hat

elő

me

zós

das

gaz

ge

ne

lib

csak 79 esett áldozatul. Az európaiak nem is menekülnek, mint a benszülöttek, és nyugodtan várják, bár nagy kalamitások között, még a járvány megszűnik, és az oly súlyosan megviselt városban az élet visszatér rendes kerékvágásába.

Közgazdaság.

Iparvállalataink mérlegei.

Egymásután látnak napvilágot a hazai iparvállalatok mérlegei, melyekkel mult évi eredményeikről beszámolnak. A hazai közgazdasági viszonyokat nem látjuk sötét színben. S tudjuk azt is, hogy a kezdet nehézségeit éppen iparvállalatoknál s különösen közös vámterület mellett — meg kell szenvedni. Tudjuk, hogy mindenütt vannak gyermekbetegségek, melyek hol az alapításban, hol a kivételben, hol a vérmes reményeken alapuló számításokban mutatkoznak.

De mindezek mellett is feltűnő sok azon mérlegek száma, melyek veszteséggel zárulnak, melyek számokban igazolják a mult évnek kedvezőtlen viszonyait, holott éppen ez évben mily erős reményeket fűztünk az eredményekhez.

Utólagos „bölcsék“ ez eredmények nyomán most is fognak támadni. Most is fogják mondani, hogy az alapítások forszírozottak voltak, hogy ezekhez nem volt elegendő anyagi erőnk. Ilyen utójosok mindig akadnak, mert az emberi gyarlóság szereti feltüntetni, hogy tények a utóbb igazolták felfogása helyességét.

De jellemző, hogy az osztrákok — mint az üvegipar ügyében láttuk — egész nyíltan, hírlapilag kifejezték azon nézetüket, melyek az iménti gondolkodásnak megfelelnek, t. i. anyagi erőnk gyenge, aminek folyománya az volna, hogy ennél fogva tartózkodjunk az alapításoktól.

Hibák mindenütt történnek. Hisz a társadalmi organizmus minden tevékenységi irányzata mintegy szükségkép mutatja a hibák természetes voltát. Az ember, a nemzetek, mindennek sorsa éppen a mintegy szükségképi hibák által befolyásoltatik. S a statisztikai adatok vaskövetkezetességgel igazolják, hogy létünk, szociális organizációnk fejlődési törvénye szinte konstans számlékú hibát, bajt, áldozatot követel.

Ha tehát a magyar gyárpar fejlődési időszakának ezen első, kezdő korszaka a mindenütt tapasztalt hibákat s hégagokat felmutatja, abból mi nem azt a tanulságot vonjuk le, hogy — mint osztrák szomszédaink, kik gyárparukra féltékenyek — tartózkodjunk az alapításoktól. S aki ezt a pesszimizmussal telt szerencsétlen elvet be akarja vinni a csergedezésnek csak most indult magyar közvéleménybe, az végzetes szolgálatot tesz ez országnak.

Mert helyzetünk követeli, hogy még a külföldénél is kedvezőtlenebb viszonyok között is nekünk a gyárpar megteremtésétől visszariadni nem lehet, mert ez agrár jellegű ország leköttöttségéből máskülönben kiemelhető sohasem leend. Más állam elzárhatja határait idegen iparcikkék behozatala elől, mi nem, s a magyar gyárpar fizeti meg azt a nagy adót, amibe nekünk a közös vámterület fentartása a ma még közgazdasági szempontból tényleg domináló mezőgazdaság érdekében kerül.

Ha a magyar gyárak mérlegei veszteséget mutatnak, ezt sohasem szabad elfeledni, nem különösen azoknak, kik a „merkantil-liberális nagytöke“ ellen dörgedelmeznek, s

a közvéleménynek különösen világosan tudni kell, hogy a magyar nagyiparnak azon kezdő nehézségeket, melyek minden fejlődési folyamat természetes járuléka, éppen azért súlyosabban kell érezni.

És éppen ezen indokok teljesen jogosulttá teszik az állami kedvezményeket is, de nem azokat, melyeket az érvényben álló 1890. évi XIII. t.-cikkünk biztosít. A jelen évtized fejleményei igazolták, hogy e „kedvezmények“ nagyon is negatív jellegűek s éppen a lefolyt év mérlegei tanúsítják, hogy e „kedvezmények“ igénybevétele nem jár azon nagy előnyökkel, miket a törvénytől vártak.

Az adómentességet — a legfőbb kedvezményt — valóban nem tartjuk elegendő eszköznek. Ha egy új vállalatnak sikerül kedvező eredményt felmutatni, az adó nem fogna nagyon bénítani sem azt, sem a vállalkozási kedvet és szellemet; ha pedig, mint a mult évben, a gyárak nem mutatnak fel jó eredményt, adófizetésre ok és alap nincs s az adómentességet nem a törvény „kedvezménye“, hanem saját szomorú helyzetük alapján „élvezik“.

A részvénykibocsátással, telekvétellel járó kedvezmények pozitívek, de legtöbb esetben nem oly jelentékeny hatásuk, hogy irányító szereppel bírjanak a vállalat alakulásában és életében. A gyárépítéshez és felszereléshez szükséges anyagok és eszközök olcsó szállítása, kivált kisebb telepnel, szintén nem éppen jelentékeny kedvezmény. De mindezeket nem kicsinyeljük és fentartandónak, de nem elégnék tartjuk.

Hanem — a gyárak mult évi mérlege indit bennünket éppen e nézetre — az iparvállalatok messzebb menő támogatása szükséges nálunk. Az államnak kell pótolni sok oly dolgot, amit a gyárpar áldozatul hozni az államnak kénytelen, mert az állami politika hozza magával azon következményeket, melyek alatt a gyárak tetemes része szenved. Tehát nem tisztán a belső iparfejlesztési politika, nem csupán a belső közgazdasági követelmények kívánják az állami kedvezményeket, hanem bizonyos mérvben az osztó igazság is.

Az állami kedvezmények kiterjesztése a mi viszonyaink között indokolt, de ne csupán negatív kedvezményekből álljon, hanem pozitív intézkedésekből. És itt szükségesnek tartjuk, hogy ebben az autonómikus intézmények (vármegyék, városok) is segélyre siessenek az államnak. Ezzel egy másik nagy cél is elérhető: az ipartelep helyesebb földrajzi megoszlása.

Nagyon természetesnek találunk, ha az a város vagy megye, mely egy új gyárat, lakossága megélhetésének újabb forrását kapja, szintén hoz ezért áldozatot, amely állhat telekben, építkezési anyagokban, vágánykiépítésben stb. Hiszen ezek a gyárak, melyek mérlegeiket veszteséggel is zárták le, a közhasznót meghozták, ha a részvényesek nem kapnak semmit sem. A helyi érdekeltség ma a vicinális vasutakra óriási összeget áldoz, ami viszonyaink között egészen természetes, ha a helyi érdekeltség egy iparvállalathoz — ennek aránya s terjedelme szerint — szintén áldoz, mert közvetett előnyeit a község az építés megkezdésének pillanatától kezdve élvezi.

Az állam a pozitív támogatásban kell, hogy tovább menjen a szállítási kedvezmények terén is. El kell ismerni, hogy a kormány nem rideg e tekintetben, de az államvasutak fiskális érdeke néha nagyon is

kidomborodik. Így a szén viteldijai nincsenek arányitva a hazánkban tulnyomólag szereplő, kis kalóriájú lignit barna szénekhez, hanem valamennyi szénfaj azonos szállítási díjak alá esik.

Ezen segíteni kell, ami a bányáknak is érdeke.

A közszállítások ügyénél is számba jö a magyar gyárpar helyzete. A „megfelelő minőség és ár“ klauzula veszedelmes. E helyett miért ne lehetne a direkt megrendelések szisztemáját kiterjedtebben használni? Miért ne lehetne egyenesen megszabni a konjunkturáknak megfelelő árakat a szállítással megbízandó vállalatok számára, sem hogy a pályázatokkal módot nyújtani a „hazai ipar“ jelszavának mérőben formai alkalmazására s a politika nyomán járó „közös“ vállalatok hatalmi tulsúlyára?

A közszállításoknál utóbbi időben sokat megbeszéltek ügyében továbbá erélyes intézkedés kell az autonóm hatóságoknál. Az ily kisebb szállítások összértéke jelentékeny, de éppen ezekenél legkönnyebben szenved a hazai ipar, mert itt nem fektetnek súlyt erre s e czímen papír, posztó, üveg stb. külföldről jócskán vándorol be.

A hazafias fellendülés nem elég, hanem ennek alapján pozitív s tudatos, a legkisebb részletekre kiterjedő intézkedések szükségesek s mindennek felett az, hogy a hatóságok s hivatalok át legyenek hatva e dolog nagy jelentőségétől.

(M. P.)

Sugár Ignác.

Uj pénzforrás.

A mostani sauyaru gazdasági viszonyoknál fogva általános az elkeseredés a földbirtokosok közt; mert bármennyire is küzdjön a földbirtokos, mégsem képes kemény munkája gyümölcsét érdeme szerint élvezni és sorsa mindinkább súlyosabbá válik.

Ezen mostoha viszonyok oka a külföldről beáramló nyers terményekben rejlik, miáltal hazánk termékeinek ára annyira csökken, hogy a termelési költségek is alig fedezhetők.

Az egyedüli eszköz, ezen baj gyökeres orvoslására, volna, a földnek oly eltető erőt adni, mely által a földműves képes legyen kétszer annyit termelni, mint eddig, és ezen eltető erő, mely minden más termelési erőt magában egyesít: a pénz!

De pénzhez a földbirtokos vagy csak nagyon szűken jut, vagy pedig drágán kell neki azt megfizetnie és a szűken kimért hitellel nem képes szükségleteit kielégíteni; mert — legtöbbnyire 10—12% kamatu válto adóságainál fogva — csak igen gyakran azon kellemetlen helyzetbe jut, hogy az aratás után összes termetet potom áron kénytelen eladni.

A földbirtokosnak tehát csak olyan kölcsön használhat, melynek kamatait minden erő-megfeszítés nélkül képes megfizetni, azaz: olcsó törlesztéses kölcsön hűz kell jutnia.

Mint a „Köztelek“ (az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ híatalos közlönye) márczius hó 27-én megjelent számában olvassuk, ilyen előnyös törlesztéses kölcsönök a majdnem 10 év óta fennálló és folytonos virágzásban levő „Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Inzet“ Budapest, VI., váci-körut 39. gyorsan eszközöl ki. Ezen — a közel jövőben 250.000 frtnyi alaptőkével részvénytársasággá átalakuló — intézet szilárdasága és megbízhatósága mindenütt osztatlan elismerésben és kitüntető ajánlá-

sokban részesült. Jelenlegi tulajdonosa, Gurré Ferencz ur, ki nek, azon esetre, ha váliatát átadja, 104.00 frnyi eladási ár biztosított, továbbra is ezen intézet élén megmarad. Ezen részvénytársaság tagjai csak olyanok lesznek, kik most is érdeklődnek a magyar földmivelők jóléte iránt, előkelő társadalmi állást foglalnak, el vagy pedig akik tekintélyes magyar földbirtokosok.

A földbirtokos ennél fogva csak saját érdekében cselekszik, ha a tavasz, ezen birtokának becsülésére kedvező évszak beálltával, — legyen az hasznos befektetések, vagy eddigi költséges adósságai konvertálásával jelő bélyeg- és illetékmentesség elérése céljából — egy olcsó törlesztéses kölcsönt vesz fel és ezen célra telekkönyvi kivonatai és kataszter-birtokvei másolatát, felülvizsgálás végett, a fentemlített intézethez annál inkább beküldi, minthogy reá nézve ebből semminemű költség nem háramlik.

Apróságok.

Érdekes audienzia.

Pompás történetét mond el Londonban most kiadott visszaemlékezéseiben sir Drummond Hay, ki Abdul Medsid szultán korában angol követségi titkár volt Konstantinápolyban. A szultán uralkodásának első évében esett meg, hogy Londonderry lord nejevel látogatóba érkezett Konstantinápolyba és a lady, ki minden áron szerette volna a szultánt látni, nyakára járt Ponseby lord nagykövetnek, hogy eszközöljön ki számára audienziát, de a nagykövet nem akart vállalkozni erre, mivel a szultán nyugoteurópai hölgyet még soha sem fogadott. A lady azonban nem tárgyalta és kérését az osztrák követ útján vegre is Resid pasa török külügyminiszter elé terjesztette. Resid pasa eleinte hallani se akart a dolgról, de amikor megtudta, hogy Londonderry lady utiböröndje csakugy duzzad a legbecsebb drágakövektől, hirtelen ötlete támadt és kilátásba helyezte, hogy az audienziát talán mégis csak kieszközli. Tudta, hogy a szultán nagy bolondja a gyémántoknak s tervét erre alapította. A legközelebbi napok egyikén, a mikor Resid pasa a szultánhoz ment, elbeszélte neki, hogy egy angol hölgy érkezett a legbecsebb ékszerek gyűjteményével Konstantinápolyba és személyesen óhajta azokat ő felségének bemutatni. Abdul Medsid azt hitte, hogy egy ékszerész feleségéről van szó és ebben maradt akkor is, mikor a külügyminiszter megjegyezte, hogy az illető hölgy magára veszi az ékszereit és úgy szokta azokat bemutatni.

A kiballgatás tényleg létrejött. A lady és a szultánon kívül még csak Resid basa volt jelen, ki a tolmács szerepét játszotta. Londonderry lady mesés ékkövekkel földszitve jelent meg és a szultán, amikor meglátta, nyomban megjegyezte:

— Igazán pompás ékszereket hozott magával! — amit Resid pasa így tolmácsolt a ladynek:

— Ó felsége üdvözlí.

A lady köszönetet mondott, mire Resid pasa a szultánhoz fordult és a lady szavait így fordította:

— Azt mondja, hogy még más ékszerei is vannak, de nem tudta mind magára venni.

A párbeszéd aztán így folytatódott:

A szultán: Kérdezd meg tőle, mit kér azért a gyémánt nyakekert.

Resid pasa a ladyhoz: Ó felsége azt kérde, hogy most először van a lady Konstantinápolyban?

Londonderry lady: Igen és el vagyok ragadtatva.

Resid pasa a szultánhoz: Egy millió piasztért kér.

A szultán: Az nagyon sok.

Resid pasa a ladyhoz: Ó felsége azt kérde, hogy látta-e már a mecseteket? Ha nem, fermánt állítat ki, hogy belülről is megnézhesse.

Londonderry lady: Köszönöm.

A szultán: Kérdezd meg a türkizékszer árát.

Resid pasa a ladyhoz: Ó felsége azt hiszi, hogy egy kis séta a parkban miladynek talán élvezetet szerezne.

Londonderry lady meglepetve igennel felel.

Resid pasa a szultánhoz: Négyszáz ezer piasztért kér a türkizékért.

A szultán: Keptelen arak. Menj vele a pokolba.

Resid pasa a ladyhoz: Ó felsége nagyon örül neki, hogy myladyval megismerkedett.

Ezzel a furcsa kiballgatás véget ért és nyomban rá a külügyminiszter a ladyt a palota kertjében sétálni vitte.

A visszhang.

Biró: Házmaster, tehát maga azt panaszolja, hogy a lakója számának nevezte.

Házmaster: Háromszor.

Lakó: Nem igaz, csak egyszer.

Házmaster: Elfelejtkezik arról, hogy a kapu alatt a visszhang háromszor ismételte a számát szót.

A bizonyítvány.

A ty: Micsoda bizonyítványt hoztál haza, mi? Csupa öts.

Bandi: Mert a papa mindig egy forintot ad, ha jó bizonyítványt kapok.

A ty: Hát ez ok a nemtanulásra?

Bandi: Tudom, hogy most rossz idők járnak és nem akartalak kifosztani.

Meteorologiai jelentés április 4-től 7-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erő- sége	Borulat	Csapadék	Hő napi max. min.
4	7	53.5	+3.3	S ₁	0	—	
	2	52.1	+12.6	S ₂	1	—	+13.0 +3.3
	9	52.8	+4.8	NW ₁	1	—	
5	7	52.0	+5.8	N ₂	10	—	
	2	50.3	+13.2	N ₁	10	1.8	+13.3 +5.8
	9	52.4	+8.4	—	10	6.2	
6	7	53.8	+8.2	—	10	5.6	
	2	55.1	+9.8	N ₁	10	2.7	+10.0 +5.3
	9	57.0	+6.8	—	10	0.9	
7	7	57.8	+6.0	—	10	—	
	2						

Kilátás: Fogó felhőzet, majd derülés.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N = észak, S = dél E = kelet, W = nyugat. Szél erőssége = 1—10-ig. Borulat foka = 1—10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● = eső, * = hó, ▲ = jég Δ = dara.

Szerkesztői üzenetek.

Politikus, Tüvis. Cs. L. a Kiegyezés óta folyton tagja volt a háznak. Tisza Kálmánnak intimsa. Lakik Angol királynő szállodában.

Érdeklődő, Pókafalva. A nyár folyamán bizonyára lejö, akkor személyesen megtudhatja.

Mameluk, Zalatna. Igenis folytatja a Magyar Ujságban; nem mindig használja a szokott jelt, de ha figyelemmel olvassa a M. U. vezércikkait, stílusáról ráismerhet. Családosa: lakik Budán; ha ezimét óhajta megtudni, levélben szívesen közöljük.

X., Nagy-Enyed. Ajánlatát köszönettel fogadjuk, de mielőtt végleges választ adhatnánk, kérjük a kész dolgozatot, vagy egy részét nekünk beküldeni betekintés céljából; ha beválik, a kért hely a jelen dolgozat végével rendelkezésére áll, ugy azonban, hogy a téli szezonnig befejezést is nyerhessen, mert a téli időnyre W. Gy. foglalta le lapunk illető részét. Verse vasarnapra elkésve érkezett: jönni fog közelebből, bizonyos napon azonban nem tűzhetünk ki.

Színházlátogató, N.-Enyed. Jelenleg Szébenben működik; mint értesülünk, viragvasárnapja után jö Enyedre és itt marad május végéig.

Bányász, Abrudbánya. Minket nem érdekel; csak közérdekű dolgokat közlünk, minden személyes vonatkozású híreket mellőzünk.

Gazda, Kocsárd. Vécs, Maros-Tordamegye.

Hű olvisó, Zalatna. Felfogás dolga. Ha valaki azt óhajta, hogy a zalatnai dolgokat inkább olvassák Kolozsvárt, mint a megyében, legyen meggyőződése szerint.

K. L., Gyulafehérvár. Jövő számunkban.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÜRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Foulárd-selymet 60 krtól 3 frt

35 krig méterenkint, — japáni chinai stb. — a legújabb mintázattal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes HENNEBERG selymet 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, sima, esikos, kozkázott, mintázott damasztot stb (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázattal stb. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva, mintákat postafordultával küldenek: HENNEBERG G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyárai ZÜRICHBEN. Svájcban ezimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. (2).

122—1897. szám.

Árverési hirdetés.

Alóirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbíróóság 9155 396 számú végzése által Janosó Bélának végrehajtató javára nagyenyedi Reiser Reimund és neje ellen 400 frt tőke, ennek 1896. évi április hó 24-ik napjától számítandó 6%-os kamatai és egyéb törvényes járuléai követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság foglalt és 375 frt 90 krra becsült, a nagyenyedi kir. járásbíróóság 7301 896. 11. a. biztosítással felülfoglalt ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 776—1897. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Nagy-Enyeden a városháza előtt leendő eszközésére 1897. évi. április hó 12-ik napjának d. e. 9 óraja batáridőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lez kiűzetendő.

Kelt Nagy-Enyeden, 1897. évi március hó 18-ik napján.

Gajzágó Simon,
kir. bir. végrehajtó.

1084. 1—1

Alsófehér vármegye közig. biz. elnökétől.

Ad: 488—897. sz. kb.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. Miniszter uró nagyméltósága az alvincz-n-szeben-vöröstoronyi h. é. vasut részvénytársaság kérelme következtében ezen vasut kiépítéséhez Koncza község határában a szükséges és a kisajátítási terv és összeírásban közelebbről megjelölt földterületeknek kisajátítását az 1881. évi XLI. t.-czikk alapján elrendelve, ezen magas rendelkezés azzal az értesítéssel tétetik közhírré, hogy az eljárás tárgyalás **folyó évi május 3-án délelőtt 9 órákor fog Konczán** a község házában megkezdetni.

A kisajátítási terv és összeírás a tárgyalás napjáig az említett község házában vannak közszemlére kitéve és tekinthetők be.

Az érdekelték ezen helyszíni tárgyaláson való megjelenésére azzal a figyelmeztetéssel szólítottatnak föl, hogy az eljáró bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határozni fog, ha a tárgyaláson az érdekelték közül senki sem is jelenik meg.

Nagy-Enyeden, 1897. április hó 4-én.

Zeyk Dániel,
főispán, közig. biz. elnök.

Sz. 1981—96. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az „Albina“ tak. és hitelintézet végrehajtónak György Irimia végrehajtást szenvedő ellen 153 frt 60 kr s jár. iránti végrehajtás ügyében a tohát 148. sz. tjkvben A + 1. r. sz. 413, 414, 415 hrsz. ingatlanára 425 frt; a 2. r. 605. hrsz. alattira 7 frt; a 3. r. 891, 892. hrsz. alattira 528 frt; a 4. r. 1068. hrsz. alattira 61 frt; az 5. r. 1222. hrsz. alattira 105 frt; a 6. r. 1479.5. hrsz. alattira 58 frt; és a 7. r. sz. alatt foglalt 4402 506053-ad rész legelő illetményre a végrehajtási árverést elrendelte s hogy a fennebb megjelölt ingatlan **1897. évi május hó 4-én** d. e. 10 órákor Tohát község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró telekkönyvi hivatala.
Balázsfalván 1897. február hó 20-án.

Silbermann Mór,
tkvi kiadó.

1082 1—1

Sz. 3003, 3004—1896. tkvi.

Árverési hirdetmény.

Az abrudbányai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Auraria abrudbányai takarékpénztár végrehajtónak Löwy Dávid topánfalvi lakos végrehajtást szenvedő elleni 670 frt, 720 frt tőke, ennek 1896. évi március 9-től járó 6% kamatai, 41 frt 45 kr költség és 3 frt 10 kr óvás, továbbá 1167 frt tőke, ennek 1896. február 20-tól járó 6% kamatai, 3 frt 10 kr óvás, 55 frt 20 kr költség és járuléka behajtása végett az abrudbányai kir. járásbíró területéhez tartozó Szohodol község 992. sz. tjkvben foglalt A + 1 rdsz. 9054/1, 9054/2. hr. sz. alatti ingatlanok felerészben és tartozékai Szohodol község házában megtartandó nyilvános árverésen **1897. évi május hó 15-én d. e. 10 órákor** 1058 frt kikiáltási ár 10%-ának

kész, vagy a 42. §-ban felvett árfolyammal számított s az 1881. évi november 1-én 3333. I. M. sz. a. kibocsátott rendelet értelmében óvadékképes értékpapirban bírói kiküldött kezéhez leendő előleges letétele mellett a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Abrudbányai kir. telekkönyvi hatóság 1896. évi november hó 7-én.

Puscariu,
kir. aljásbíró.

1080 1—1

Sz. 3474—1896. tkvi.

Árverési hirdetmény.

Az abrudbányai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Joun George I. Macarie szohodoli lakos végrehajtónak Mihez Avrain I. Dumitru végrehajtást szenvedő elleni 180 frt 52 kr tőke és járuléka behajtása végett az abrudbányai kir. járásbíró területéhez tartozó Szohodol község 53. számú telekjegyzőkönyvben foglalt A + 1. rendszám 8555, 8556, 8557, 8558, 8559, 8560 hr. sz. ingatlanokból Mihez Avrain I. rész jutalékára és tartozékai az abrudbányai kir. járásbíró mint telekkönyvi hivatalban Szohodol község házában megtartandó nyilvános árverésen **1897. évi június hó 1. napján** d. e. órákor 530 frt kikiáltási ár 10%-ának bánatpénz gyanánt bírói kiküldött kezéhez leendő előleges letétele mellett a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Abrudbányai kir. telekkönyvi hatóság 1896. évi december hó 3-án.

Zanathy Gábor,
kir. jbró.

1079—96 1—1

Sz. 3083—896. tkvi.

Árverési hirdetmény.

Az abrudbányai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Bocanics György végrehajtónak Kiss István végrehajtást szenvedő elleni 15 frt tőke, ennek 1895. szeptember hó 4-ik napjától számítandó 6% kamata és 21 frt 60 kr költségből álló követelés behajtása végett az abrudbányai királyi járásbíró területéhez tartozó Verespatak község 229.

számu tjkvben foglalt A + 1 rendszám, 468. hrsz. ingatlan, tehát a végrehajtáson kívül álló Kiss Istvánné szül. Szalai Ágnes fele rész jutaléka is és tartozékai az abrudbányai kir. járásbíró mint telekkönyvi hivatalban megtartandó nyilvános árverésen **1897. évi május hó 13. napján d. e. 10 órákor** 404 frt kikiáltási ár 10%-ának kész, vagy a 42. §-ban felvett árfolyammal számított s az 1881. évi nov. 1-én 3333 I. M. szám alatt kibocsátott rendelet értelmében óvadékképes értékpapirban bírói kiküldött kezéhez leendő előleges letétele mellett a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Abrudbányai kir. telekkönyvi hatóság 1896. évi december hó 28-án.

Puscariu,
kir. aljbró.

1089 1—1

A t. gazdaközönség figyelmébe!

Tisztára kitakarított, csiraképes

vörös heremag

vetésre kapható:

Deutsch Adolf mag- és terménykereskedőnél Gyulafehérvárt.

1074. 2—4

Ház-eladás!

A Szentkirály-utczában levő 47. számú

házas telek

szabad kézből eladó, esetleg bérbeadó.

Értekezni lehet Vass Eszter urhölgy

balázsfalvi lakosnál.

1076. 2—3.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20—30 év közti időre készpénzben. Birtokos felmondhat, pénzüket nem mondhat fel. Csakly kamattal t. ke is törlesztik Lebonnyoltás leg-rövidebb idő alatt.

— Convertálás bélyeg- és illetékmentes. —

— Semmi előleges költség. —

Minden felvilágosítás díjmentes. Beküldendő csakis: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv másolat. 40494

Ingatlan-és Jelzálog-Forgalmi-Intézet.

Budapest, Váci-körut 39.

Kérjük az egyeztetést, mely az ország minden részéről, hatóságok és a legbizalmasabb földtulajdonosok által előmunkásszerűleg ajtathu van.

1078 1—3

PSEPHOFER J. vértisztító labdaccai,

azelőtt „**általános labdaccai**” név alatt; mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig letezik betegség, melyben ezen labdaccai csodás hatásukat ezerszeresen bő nyírn bizonyították volna. Evtizedek óta ezen labdaccai általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő házi szerből készlet nem volna található. Számátlan orvos által ezen labdaccai házi szerül ajánlottak minden-oly bajoknak, melyek a **rosz emésztésből és székrekedésből** erednek, mint **epe-zavarok, májbajok, kólika, vértulások, aranyér, béltéltenség** s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak **vérszegénység** s abból eredő bajoknak is: így **sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál** stb. Ezen vértisztító labdaccai oly könnyen hatnak, hogy a legeskelebbi fájdalmat sem okozzák és ennek folytán meg a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül is bevehetők. A számtalan hálaíratból, melyet a labdaccai fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, aki ezen labdaccai egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893. április hó 30-án.

Tisztelt Pserhofer ur!

Legyen olyan szíves és küldjön nekem ismét 15 tükercset az ön felülmulthatlan vértisztító labdaccaiból utávéttel. Fogadja ez uton is a legmélyebb köszönetemet labdaccai csodahatásáért. Maradok teljes tisztelettel

Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Harsche, Földnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.
Tekintetes ur!

Isten akarata vol, hogy az ön labdaccai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: En gyermek-agyamban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes vegezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatraméltó labdaccai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdaccai engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, amint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Kniffie Teréz.

Becs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt ur!

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel önnek 60 éves nagynénem nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórságban, már életét is meguntta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitűnő vértisztító labdaccaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel Weinzettel Josef

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1893. márczius 27-én
Tekintetes ur!

Alulírott ismételen kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdaccaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdaccai értéke fölött és azokat, ahol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használására önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel

Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia, 1886. okt. 8.

T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdaccaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni szíveskedjek. Csakis az ön csodálatos labdaccainak köszönhetem, hogy egy gyomor-bajtól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdaccai nálam sohasem fognak kifogni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdaccai csakis a **Pserhofer J.-féle az „arany birodalmi almához” címzett gyógyszerárban Bécsben, I., Singerstrasse 15. sz. a.** készítettnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdaccai tartalmazó doboz ára **21 kr.** Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazzatik, **1 fnt 05 kr.** kerül; bérmentve utávéttel **1 fnt 40 kr.** Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el. Az összeg előbeni be-küldésnél (mi legjobban postautalványon eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag **1 fnt 25 kr.** 2 csomag **2 fnt 30 kr.** 3 csomag **3 fnt 35 kr.** 4 csomag **4 fnt 40 kr.** 5 csomag **5 fnt 20 kr.** és 10 csomag **9 fnt 20 kr.** kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdaccai a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében keretik **csakis Pserhofer J. féle vértisztító labdaccaikat** követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névaláirással, fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással, vörös színben van ellátva.

PSEPHOFER J. Bécs, I., Singerstrasse 15.

Raktárban Budapesten: **Török Józsefnél (Király-utca).**

975. 7-12.

Bernhard W. O.-tól Bregenzben.

1/4 üveg 2 fnt 60 kr., 1/2 üveg 1 fnt 40 kr., 1/4 üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykencőcs gyors és biztos hatásu legjobb szer minden köszvényes és csúszos bajok, u. m.: gerinczagybantalom, tagszaggatás, ischiás, migraine, ideges fogfájás, főtájás, fűszaggatás stb. ellen. 1 fnt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer közt orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegans nagy szelencével 2 fnt.

Általános tapasz Steudel tanártól. Ütés és szurás által okozott sebeknek, mérges dagasztásoknak, ujjkukacsz, sebes vagy gyuladt mell vagy más ily bajoknak, mint kitűnő szer lön kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fiaker-por hurut, rekedtség és köhögés ellen. 1 doboz 35 kr. bérmentve 60 kr.

Ferencz-pálinka sóval vagy só nélkül. 1 üveg 70 kr.

Fagybalzsam Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsög 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Utítünedv egy ált. ismert kit. házi szer hurut, rekedtség göresös köhögés stb. ellen. 1 üvegecske 50 kr. 2 üveg bérmentve 1 fnt 50 kr.

Élet-esszencia (prágai csöppek), megrottott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kit. házi szer 1 üveg 22 kr., 2 üveg 2 fnt

Általános tisztító-só Bultrich A. W.-tól. Kitűnő házi szer a rossz emésztés és mindenkövetkezményei, u. m.: főfájás, szedülés, gyomorgöres gyomorhev, aranyér, dugulás stb. ellen. csomag ára 1 fnt

Angol csodabalsam egy üveg 50 kr.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az által képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr, bérmentve 75 kr.

Golyva-balsam kitűnő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr. bérmentve 65 kr.

„Stoll”-féle Kolapraeparatumok kitűnő szer gyomor- és bélbetegségeknek, az idegek erősítésére, 1 liter Kolaelixir vagy bor 3 fnt, 1/2 liter 1 fnt 60 kr., 1/4 liter 85 kr.

Kola-elixir vagy bor üvegekben darabonként 5 fnt 50 kr., 3 fnt, 1 fnt 60 kr.

Mia-Poko kitűnő szer egyoldalú fejfájás, fogfájás, rheumatizmus stb. ellen. 1 fnt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztr. lapokban hirdetett összes bel- és külf. gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerezhetnek. **Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzüsszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek.** Bérmentve csakis az esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltébbek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névaláirással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös színben van ellátva.

gyógyszerész „zum goldenen Reichsapfel“